

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OSŁONOWEGO W ZAKRESIE DOŻYWIANIA NA LATA 2019 – 2023

Gminny Program Osłonowy w Zakresie Dożywiania na lata 2019-2023 uchwalony został Uchwałą Nr III/28/18 Rady Gminy Lubartów z dnia 20 grudnia 2018 r. Program ten był programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej opracowanym i przyjętym w związku z Uchwałą Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023. Celem Programu było ograniczenie zjawiska niedożywienia wśród mieszkańców gminy Lubartów o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe programu obejmowały:

- 1) poprawę jakości życia osób i rodzin o niskich dochodach,
- 2) poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- 3) kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych.

Oprócz Programu Osłonowego zostały podjęte dwie odrębne uchwały:

- 1) w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do zasiłku celowego realizowanego w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- 2) w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia udzielone w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,

Mieszkańcy gminy Lubartów od lat korzystali ze wsparcia w zakresie dożywiania w ramach różnych programów i akcji „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, „Posiłek w szkole i w domu” dostarczanie żywności dla najuboższej ludności UE, Gwiazdka w każdym domu, itp.

Kontakt z potrzebującymi i ocena sytuacji przedstawiona w przeprowadzanych wywiadach środowiskowych wskazuje na ogromną wagę pomocy w zabezpieczeniu żywności. Nie podlegają dyskusji negatywne skutki niedożywienia dzieci, młodzieży czy osób starszych, chorych i niepełnosprawnych. Niebagatelne znaczenie dla dalszego zdrowia i życia mają także przyswojone nawyki żywieniowe wynikające zarówno z braku dostatecznej wiedzy jak i braku wystarczających środków finansowych.

Koordynatorem Programu Osłonowego w Zakresie Dożywiania w 2023 r. był Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubartowie, realizatorami natomiast w szczególności:

- 1) Wójt gminy Lubartów
- 2) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- 3) Szkoły podstawowe oraz przedszkola w gminie Lubartów
- 4) Szkoły, ośrodki szkolno-wychowawcze lub przedszkola prowadzone przez inne samorządy do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu gminy Lubartów
- 5) Podmioty prowadzące szkoły lub przedszkola niepubliczne do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu gminy Lubartów
- 6) Placówki służby zdrowia i organizacje pozarządowe realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej i ochrony zdrowia,
- 7) Radni i sołtysi wsi.

Sposób realizacji Programu (działania) :

Na podstawie zdiagnozowanych przez pracowników socjalnych potrzeb w ramach programu udzielane było wsparcie osobom i rodzinom o niskich dochodach, znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004r o pomocy społecznej a w szczególności: dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły, osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

1. W ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2023r pomocą objętych zostało 319 osób z w tym:

- 1) dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole – 28,
- 2) uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej – 110,
- 3) pozostałe osoby - 188

91 osób (dzieci i młodzież szkolna) z 47 rodzin korzystało z posiłku, w tym dla 34 osób posiłki były dowożone.

Z posiłku w postaci pełnych obiadów skorzystały 22 osoby , z jednego gorącego dania 69 osób.

Łączna liczba posiłków wyniosła	-	11 155 z tego:
- pełen obiad	-	2 453,
- jedno danie gorące	-	8 702

Koszt posiłków – 50 157 zł, z tego w ramach środków własnych 10 357 zł.
i 39 800 zł w ramach dotacji z budżetu państwa.

Średni koszt posiłku w ramach programu wyniósł - 4,50 zł

Na terenie gminy funkcjonowało 9 punktów żywieniowych w tym 4 stołówki i 5 punktów wydawania posiłków

Pomoc w formie zasiłku celowego przyznano 118 osobom i rodzinom:

- liczba osób w rodzinach - 308,
- liczba świadczeń - 725,
- kwota świadczeń - 233 820 zł. w tym środki własne 48 120 zł i dotacja 185 700 zł.
- średnia wysokość świadczenia – 322,51 zł.

Podobnie, jak w latach ubiegłych wystąpiła przewaga świadczeń finansowych w postaci zasiłków na zakup posiłku lub żywności. Niska liczba dzieci korzystających z posiłków i świadczeń wynika najczęściej z niechęci dzieci i młodzieży do korzystania ze zbiorowego żywienia. W trakcie przeprowadzanych wywiadów środowiskowych pracownicy socjalni ośrodka zgromadzili informacje od rodziców wskazujące dodatkowo na rodzaj i jakość posiłków, których dzieci/uczniowie nie akceptują. Przeprowadzono rozmowy z dyrektorami szkół w celu wypracowania sposobów zachęcenia do korzystania z gorącego posiłku w szkole. Podjęte zostały działania w kierunku modyfikacji jadłospisów oraz zmiany pojemników do przewożenia żywności.

Koszt dowozu posiłków do szkół, w których nie ma stołówki finansowany w ramach programu wyniósł – 5 000 zł. Koszt dowozu posiłków dla uczniów nieobjętych programem pokryty został ze środków własnych Gminy (40 824,20).

Ogółem koszt Programu wyniósł – 288 977 zł. w tym:

- dotacja - 225 500 zł,
- środki własne - 63 477 zł.

2. Realizowanie pomocy w formie dożywiania na wniosek dyrektorów szkół i przedszkoli – w 2023 roku ta forma pomocy nie była realizowana ze względu na brak wniosków. Dyrektorzy szkół posiadają wiedzę z zakresu możliwości i zasad udzielania wsparcia w ww. formie.

3. Pozyskiwanie i dystrybucja żywności dla potrzebujących mieszkańców gminy między innymi w ramach zbiórek, akcji charytatywnych, programów krajowych Unii Europejskiej itp.: W związku z realizacją Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym, którego celem jest dostarczanie nadwyżek żywności najuboższej ludności Unii Europejskiej, została zawarta umowa z Lubelskim Bankiem Żywności. Podstawą realizacji było porozumienie partnerskie z Fundacją Bank Żywności w Lublinie z 2023 roku – umowa na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów spożywczych dla osób najbardziej potrzebujących w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 Podprogram 2021 Plus zawarta w dniu 17 maja 2023r. Beneficjentami programu były osoby i rodziny, znajdujące się w trudniej sytuacji życiowej, w tym cudzoziemcy, którzy przekroczyli granicę

Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z prowadzonymi działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, których dochód nie przekraczał 235% kryterium dochodowego uprawniającego do korzystania ze świadczeń pomocy społecznej (1.823,60 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 1.410,00 zł dla osoby w rodzinie).

Na mocy porozumienia Ośrodek rozdysponował ponad **4.477,80 kg pomocy żywnościowej dla 439 osób z 155 rodzin**, wydano **439** paczek żywnościowych, prowadzono dokumentację w zakresie prawidłowości wydawania i rozliczenia ilościowego artykułów żywnościowych z Banku Żywności w Lublinie.

W 2024r. GOPS przystąpił do realizacji kolejnego Programu aktualnie pod nazwą Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus- Podprogram 2023- zakładany okres realizacji dystrybucji artykułów spożywczych od lutego do września 2024 r. Przewiduje się, że programem objętych zostanie ok. 400 osób.

Należy zaznaczyć, że od dnia 12 lutego 2024 r. uległo zmianie kryterium dochodowe uprawniające do pomocy żywnościowej w ramach Programu Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021- z 235% do wysokości 265% kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej. Do pomocy aktualnie uprawnia dochód:

- 1) 2.056,40 zł. w przypadku osoby samotnie gospodarującej,
- 2) 1.590,00 zł. w przypadku osoby w rodzinie.

Wśród osób objętych wsparciem w 2023r. było 125 dzieci do lat 15, 54 osoby powyżej 65 r.ż. i 260 osób mieszczących się w pozostałej grupie wiekowej. Biorąc pod uwagę płeć z pomocy skorzystało 230 kobiet i 209 mężczyzn, 72 osoby spośród całej grupy to osoby niepełnosprawne.

Wśród przekazanej żywności były następujące produkty (w kg/os):

1)	Powidła śliwkowe	–	0,30
2)	Makaron jajeczny świderki	–	2,00
3)	Mleko UHT	–	3,00
4)	Szynka wieprzowa mielona	–	0,90
5)	Cukier biały	-	2,00
6)	Olej rzepakowy	-	2,00
	Łącznie	–	4.477,80 t
	Średnio na jedną osobę	–	10,2 kg

Przystąpienie gminy do programu pozwoliło na poprawę sytuacji osób i rodzin objętych wsparciem a jednocześnie zmniejszenie wydatków na żywność w ramach zasiłków celowych.

4. **Zasiłki celowe** w ramach środków własnych gminy

5. **Rozpowszechnianie wiedzy na temat zdrowego żywienia i udział w kształtowaniu prawidłowych nawyków żywieniowych** – ta część programu realizowana była przede wszystkim w placówkach oświatowych i służby zdrowia – plakaty, ulotki, pogadanki, szkolne programy z zakresu zdrowego żywienia. Z obserwacji i uzyskanych w trakcie realizacji programu informacji wynika konieczność zwiększenia zaangażowania w realizację postanowień tej części programu.

Pracownicy OPS pozostają w bieżącym kontakcie z rodzicami nauczycielami i dyrektorami szkół w zakresie realizacji Programu.

Finansowanie Gminnego Programu:

1. Z budżetu gminy.
2. Z dotacji z budżetu państwa w tym w ramach dofinansowania wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 – 2023
3. Z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa

Działania podejmowane w ramach Realizacji programu przynoszą wymierne korzyści dla mieszkańców gminy Lubartów, należy więc dołożyć wszelkich starań aby były kontynuowane obecnie w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” i uchwały Rady Gminy Lubartów w sprawie programu osłonowego. Niezbędnym elementem realizacji zadania jest zaangażowanie osób z różnych grup zawodowych i społecznych oraz zapewnienie adekwatnych do potrzeb środków finansowych.

Jolanta Gryzio
Kierownik GOPS